

Purpose. To analyze the educational function of Ukrainian language textbook for Form 3 developed by M.D. Zakharijchuk, A.I. Movchun. Based on analysis results, to determine the practicability of this textbook use at the Ukrainian language lessons in the primary school. Communicate the results of textbook analysis.

Methods. The following methods have been used in the research: long-term participant observation of students' work with the given textbook during homework; discussions, interviewing the participants in the educational process; analysis and synthesis of scientific sources on the developmental function of the textbooks, identifying the most representative indicators for the analysis and evaluation of the developmental function of textbook; analysis of the content, structure and design of the textbook according to the selected parameters.

Results. The main results of the study were, namely: the confirmation of the importance of developmental function performance by modern textbook; determination of key indicators for the assessment of the developmental function of textbooks for primary school; analysis and evaluation of the Ukrainian language textbook developed by M.D. Zakharijchuk and A.I. Movchun.

Scientific novelty – The article provides the analysis of Ukrainian language textbook for primary school according to the parameters developed by the author and proposes to withdraw this textbook from circulation and not to use it in schools since it fails to ensure the developmental function and does not meet the requirements set up for the modern textbooks.

Conclusion. To date, the developmental function of textbooks is an essential prerequisite for their use in practice. Textbooks, as main educational media, model for learning activity during lessons and carrier of the content of education, should promote the individual development of students. To be able to fulfill this function, the textbooks should have respective content, structure and design. According to the results of analysis, we deem it advisable not to use this textbook in the Ukrainian language lessons in Form 3 of comprehensive school since it fails to satisfy the requirements set up for the modern textbooks.

Key words: textbook for primary schools; textbook functions; educational function of the textbook; evaluation of textbook; primary school; requirements for textbooks; textbook content; textbook design.

Одержано редакцією 15.01.2018
Прийнято до публікації 19.01.2018

УДК 378.14 (045)

ЛЕБІДЬ Ольга Валеріївна,
кандидат педагогічних наук, доцент,
докторант кафедри педагогіки та психології,
Університет імені Альфреда Нобеля, Україна
e-mail: swan_ov@ukr.net

ДОСВІД ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНЬОГО КЕРІВНИКА ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ДО СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

Анотація. Здійснено аналіз досвіду формування готовності майбутнього керівника закладу загальної середньої освіти до стратегічного управління в закладах вищої освіти України. Розглянуто навчальні програми підготовки магістрів спеціальності 073 «Менеджмент», спеціалізації «Управління навчальним закладом». Визначено заклади вищої освіти України, у яких здійснюється підготовка майбутніх керівників закладів загальної середньої освіти. Указано перелік дисциплін, які викладаються в магістратурі «Управління навчальним закладом».

Ключові слова: готовність; стратегічне управління; керівник загальноосвітнього навчального закладу; професійна підготовка; магістратура; освітньо-професійна програма; управління закладом освіти; заклади вищої освіти України.

Постановка проблеми. Кардинальні зміни, що сталися останнім часом у вищій освіті України потребують формування нового змісту навчання магістрантів – майбутніх керівників закладу освіти, який уможливить необхідний рівень їхньої освіти, розвиток творчих здібностей, формування самостійності, професійного мислення, динамізму в прийнятті управлінських рішень і вміння їх реалізовувати в майбутній професійній діяльності.

Загальновідомою є істина про те, що першопрчиною процвітання чи, навпаки, занепаду як держави в цілому, так і кожної організації зокрема є, відповідно, майстерне чи бездарне управління. Саме тому проблема професійної підготовки управлінського корпусу керівників закладів освіти набуває надзвичайної актуальності, оскільки від її успішного вирішення багато в чому залежить ефективність майбутнього розвитку Української держави.

Аналіз останніх досліджень і публікацій та визначення невіршених раніше частин загальної проблеми. Актуальними в контексті нашого дослідження є питання професійної підготовки управлінських кадрів закладів освіти, які досліджувалися у працях О. Бондарчука, А. Вознюк, О. Вороненка, Л. Даниленко, Б. Жебровського, Л. Задорожної-Княгицької, В. Івкіна, С. Калашнікової, Л. Карамушки, Л. Кравченко, К. Линьова, М. Москальова, М. Носкової, М. Пахолівецької, А. Светлорусової, І. Силадія, Т. Сорочан, Н. Черненко та інших. Питанню професійної підготовки управлінських кадрів закладів освіти в умовах магістратури присвячено роботи Ю. Атаманчука, В. Береки, Н. Беляєвої, В. Візнюк, М. Гриньової, В. Лунячека, Н. Меркулової, С. Немченка, Н. Сас та інших.

Визначення невіршених раніше частин загальної проблеми. Разом із тим, аналіз наукових джерел доводить, що нині бракує робіт, які пов'язані з професійною підготовкою керівників загальноосвітніх навчальних закладів за магістерськими програмами. Потребують більш глибокого вивчення питання щодо формування готовності майбутнього керівника закладу загальної середньої освіти до стратегічного управління в умовах магістратури.

Метою статті є аналіз досвіду формування готовності майбутнього керівника закладу загальної середньої освіти до стратегічного управління в закладах вищої освіти України.

Викладення основного матеріалу дослідження. Професійна підготовка майбутнього керівника закладу загальної середньої освіти в Україні здійснюється у вищій і післядипломній системах освіти відповідно до Стандарту вищої освіти другого (магістерського) рівня галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» [10]. У свою чергу, Галузеві стандарти вищої освіти є узагальненим нормативним змістом освіти і навчання за певними напрямками підготовки та спеціальностями, включають освітньо-кваліфікаційні характеристики випускників закладів вищої освіти, освітньо-професійні програми їхньої підготовки, а також засоби діагностики якості вищої освіти випускників.

У Законі України «Про вищу освіту» магістратура визначається як другий ступінь триступеневої системи вищої освіти, де продовжують навчання випускники бакалаврських програм і дипломовані спеціалісти [2]. На нашу думку, магістерська підготовка – це не «отримання нової (додаткової) професії», а процес набуття магістрантами додаткових знань і вмінь під час навчання. Магістратура з покладеними на неї завданнями є одним із головних чинників, що визначає рівень науково-технічного прогресу в країні, сприяє вихованню високої духовності, росту інтелекту суспільства. Зазначене досягається самою філософією магістратури: єднання знань, умінь і постійної готовності до негайного реагування на швидкоплинні виклики життя [3, с. 84].

Привертає увагу позиція Р. Гуревича, який визначає такі переваги сучасної магістерської підготовки: сучасна магістратура забезпечує гнучкість і можливість в

оперативній підготовці фахівців за напрямками модернізації загальної середньої освіти; фундаменталізація магістерської освіти, з однієї сторони, і практична спрямованість, з другої, дозволяють забезпечити реальну інтеграцію науки та практики в освітньому процесі закладів вищої освіти; розроблення університетом магістерських програм є суттєвим фактором оновлення педагогічної професійної освіти [1, с. 100].

Для того, щоб зрозуміти скільки уваги приділяється формуванню готовності майбутнього керівника закладу загальної середньої освіти до стратегічного управління в умовах магістратури, звернемося до аналізу змісту освітньо-професійних програм «Управління навчальним закладом» у деяких вишах України.

Джерелами аналізу магістерських програм послуговували інформація, розміщена на офіційних сайтах закладів вищої освіти, випускних кафедр, друковані видання: анонси освітніх і наукових подій, статті, освітньо-професійні програми «Управління навчальним закладом» зі спеціальності 073 «Менеджмент», програми навчальних дисциплін для підготовки магістрантів означеної спеціальності.

Так, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця (ХНЕУ ім. С. Кузнеця) [7], визначає актуальність магістерської програми «Управління навчальним закладом» – «... актуальною стає потреба у підготовці фахівців з управління навчальними закладами, які здатні забезпечити високу якість освіти, визначати стратегічні й поточні цілі (бажані результати) діяльності й розвитку навчального закладу, шляхи їх досягнення, вчасно і адекватно оцінювати стан діяльності та динаміку конструктивних змін, можливості, ресурси для задоволення динамічних потреб ринків праці й надання відповідних освітніх послуг». У свою чергу, в переліку компетентностей, що формуються в результаті навчання за означеною магістерською програмою є такі: «здатність визначати стратегії і напрями розвитку навчального закладу; здатність стратегічного й поточного планування діяльності навчального закладу; здатність до побудови системи внутрішнього забезпечення якості освіти у навчальному закладі». Часткова сформованість означених компетентностей може відбуватися при вивчення магістрантами дисципліни «Управління розвитком: інноваційний аспект». Проте, актуальність і компетентності, які формулює ХНЕУ ім. С. Кузнеця, передбачають формування основ готовності майбутнього керівника до стратегічного управління, хоча в переліку дисциплін, які пропонує університет, не має дисципліни «Стратегічне управління навчальним закладом».

У Полтавському національному педагогічному університеті ім. В. Г. Короленка [5] підготовку майбутніх керівників у галузі освіти здійснює кафедра педагогічної майстерності та менеджменту імені І. А. Зязюна. Професорсько-викладацький склад кафедри пропонує магістрантам широкий спектр управлінських дисциплін, серед яких «Стратегічне управління інноваційним розвитком».

У Національному університеті «Львівська політехніка» [4] здійснює підготовку майбутніх керівників за спеціальністю «Управління навчальним закладом» – кафедра педагогіки та соціального управління. Проаналізувавши перелік і зміст навчальних дисциплін, які передбачені навчальним планом, можна зробити висновок, що в ньому переважають дисципліни психолого-педагогічного циклу і тільки невеликий відсоток складають дисципліни управлінського циклу. А навчального курсу «Стратегічне управління в системі освіти» взагалі не має. Зміст управлінських дисциплін також не розкриває основні проблеми стратегічного управління в системі освіти. Хоча, метою магістерської підготовки зі спеціальності «Управління навчальним закладом» у Національному університеті «Львівська політехніка» є підготовка фахівців-керівників у системі освіти, які здатні поєднувати потреби державного стратегічного управління з інтересами освіти і народного господарства України.

Кафедра менеджменту Національного університету водного господарства та природокористування (м. Рівне) [6] є профільною з напрямку підготовки «Менеджмент»

і випускає фахівців за освітньо-професійним рівнем магістр зі спеціальності «Менеджмент організацій та адміністрування (Управління навчальним закладом)». У контексті цієї професійної підготовки кафедра менеджменту забезпечує викладання дисциплін стратегічного спрямування: «Стратегічний менеджмент», «Управління змінами», «Планування та організація бізнес-діяльності», «Дослідження галузі та ринків». Проте перераховані дисципліни не висвітлюють актуальні питання стратегічного управління саме в системі освіти.

Аналіз змісту магістерської підготовки зі спеціальності «Управління навчальним закладом» у Центральноукраїнському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка [8] довів, що магістранти отримують ґрунтовну магістерську підготовку в галузі управління закладом освіти. Наприклад, у переліку компетенцій, що формуються у результаті навчання за магістерською програмою, зазначено: «здатність визначати стратегію розвитку навчального закладу з урахуванням найкращого світового досвіду й особливостей розвитку освіти в регіонах нашої держави; здатність ефективно управляти ресурсами, планувати і прогнозувати роботу підприємства». Ці компетенції свідчать про те, що професорсько-викладацький склад ЦДПУ ім. В.В. Винниченка враховує стратегічну мету розвитку закладу освіти при підготовці майбутніх керівників.

Зазначене вище підтверджується ще переліком і змістом дисциплін, що викладаються в магістратурі управління. Дуже цікавим для нашого дослідження є зміст таких дисциплін, як «Менеджмент організацій» і «Управління розвитком навчального закладу». Наприклад, у змісті навчальної дисципліни «Менеджмент організацій» є такі теми, які розкривають сутність, механізми і категорії стратегічного управління закладом освіти, а саме: стратегічний менеджмент закладу освіти; сутність стратегічного менеджменту закладу освіти; стратегія розвитку закладу освіти; механізм реалізації стратегії, програми діяльності закладу освіти; оцінювання і моніторинг реалізації визначеної стратегії; система оцінювання і контролю виконання стратегічного плану закладу освіти.

Зміст навчальної дисципліни «Управління розвитком навчального закладу»: поняття і сучасні концепції управління розвитком підприємства; принципів особливості системного управління розвитком; аналіз внутрішніх і зовнішніх чинників розвитку закладу освіти; цільова програма – основний засіб системного управління розвитком; системне планування розвитку закладу освіти: виявлення й оцінювання проблем; системне планування розвитку закладу освіти: розроблення стратегії змін і плану здійснення; системне управління розвитком закладу освіти; структура механізму управління розвитком підприємства; діагностика чинників системної ефективності; ефективне використання всіх видів ресурсів закладу освіти; прийняття оптимальних рішень щодо розвитку закладу освіти; розвиток підприємства на основі оптимізації фінансових ризиків; загальна характеристика системної ефективності функціонування і розвитку підприємства; управління стійким розвитком підприємства.

Отже, можна зробити висновок, що послідовний розвиток закладу освіти – це результат упровадження концепції виживання закладу освіти в певних умовах. У свою чергу, концепція виживання організації в певних умовах – це стратегічне управління. Тому, з урахуванням змістового наповнення навчальної дисципліни «Управління розвитком навчального закладу», можна зазначити, що вона розкриває деякі особливості стратегічного розвитку закладу освіти. Хоча недоліком зазначеної дисципліни є те, що вона – вибіркова, а не нормативна.

Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти розробив програму навчальних дисциплін підготовки магістрів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 073 «Менеджмент» спеціалізацією «Управління

навчальним закладом» [9]. Означений збірник містить типові програми нормативної і варіативної частини навчального плану спеціальності 073 «Менеджмент» спеціалізації «Управління навчальним закладом», розроблені відповідно до вимог Міністерства освіти і науки України.

Цікавою для нас є дисципліна «Стратегічний менеджмент в освіті», яка відноситься до варіативної частини навчального плану, загальна кількість годин – 90, з яких 30 – аудиторні). Мета дисципліни – формування знань, умінь і компетентностей, що потрібні для здійснення стратегічного управління в освіті. Завдання: забезпечити засвоєння студентами теоретичних і методологічних основ стратегічного менеджменту в освіті, сутністю й особливостями стратегічного управління освітньою організацією; розкрити сутність сучасних підходів щодо стратегії управління закладами освіти; ознайомити студентів із концепціями стратегічного менеджменту, моделями їхнього застосування на практиці, з вітчизняним і зарубіжним досвідом застосування стратегічного управління. Програма навчальної дисципліни включає два змістових модуля («Концепції та методологія стратегічного менеджменту в освіті» та «Стратегічне управління закладами освіти»), у яких розкриваються такі теми: концепції і методологія стратегічного менеджменту в освіті; мета і місія у стратегічному управлінні освітніми організаціями; методологічні основи стратегічного менеджменту освіти; середовище організації і способи його видозміни; методи здійснення стратегічного управління закладами освіти; освітній моніторинг у стратегічному управлінні; кваліметричне оцінювання розвитку освіти (на національному, регіональному та об'єктовому рівнях); факторно-критеріальні моделі діяльності в системі освіти.

Аналіз змісту робочої програми «Стратегічний менеджмент освіти» показав, що у результаті вивчення навчальної дисципліни в магістрантів може бути сформоване: уявлення про місце і роль стратегічного управління в системі освіти; розуміння сутності теоретичних засад стратегічного управління організацією, сутність стратегічного планування, зміст і структуру побудови стратегічного плану, проектів і програм; уявлення про методи аналізу і прогнозування розвитку середовища стратегічно орієнтованої освітньої організації; уявлення про сучасні інноваційні стратегії управління освітніми закладами; уміння проектувати управління закладом освіти, моделювати корпоративний імідж організації, її структуру і функції, здійснювати критичний аналіз сучасних вітчизняних і зарубіжних концепцій управління освітою й освітніми організаціями, якісно аналізувати ситуацію на ринку праці й ринку освіти, аналізувати компоненти стратегії та види стратегічних альтернатив, застосовувати SWOT-аналіз при формулюванні стратегій, застосовувати методи аналізу і прогнозування розвитку середовища та методи побудови технологічного процесу стратегічного управління.

Зазначене вище дає нам змогу зробити висновки про те, що дисципліна «Стратегічний менеджмент освіти», яка викладається в Сумському обласному інституті післядипломної педагогічної освіти, дає уявлення магістрантам про особливості стратегічного управління організацією в цілому, а не закладом освіти. У робочій програмі не прослідковується особливості стратегічного управління закладом освіти в залежності від форми власності, рівня акредитації.

Узагальнюючи аналіз освітніх програм підготовки магістрів зі спеціальності 07 «Менеджмент», спеціалізації «Управління навчальним закладом» у різних закладах вищої освіти України, можна зробити такий висновок, що до нормативної частини програми відносять такі управлінські дисципліни: «Правові аспекти управління навчальним закладом», «Менеджмент організації», «Керівник навчального закладу», «Управління навчальною та виховною діяльністю», «Управління фінансово-економічною діяльністю», «Управління трудовими ресурсами», «Управління

інформаційними зв'язками», «Техніка управлінської діяльності», «Аудит і оцінювання управлінської діяльності», «Психологія управління».

Зміст вибіркової частини програми підготовки магістрів залежить від професорсько-викладацького складу закладу вищо освіти, які здійснюють підготовку в магістратурі: «Маркетинг та економічна діяльність навчального закладу», «Культура ділового мовлення», «Педагогічна майстерність керівника навчального закладу», «Інформаційні технології в управлінні освітою», «Етика керівника», «Моделювання в системі управління освітою», «Інноваційний менеджмент в навчальному закладі», «Управління розвитком навчального закладу», «Менеджмент професійної діяльності», «Теорія і методика управління персоналом закладу освіти», «Сучасні управлінські технології».

Висновки та перспективи подальших розвідок. Проаналізувавши проблему професійної підготовки майбутнього керівника закладу загальної середньої освіти до стратегічного управління в умовах магістратури на основі аналізу робочих навчальних програм дисциплін, що передбачені навчальним планом спеціальності 073 «Менеджмент», спеціалізація «Управління навчальним закладом» доходимо таких висновків: деякі із зазначених дисциплін певною мірою сприяють формуванню готовності майбутніх керівників закладу загальної середньої освіти до стратегічного управління.

На жаль, сучасні підходи, технології роботи з формування готовності майбутнього керівника закладу загальної середньої освіти до стратегічного управління не достатньо відображені в навчальних планах і програмах. Навчальні плани майже не передбачають дисциплін для цілеспрямованого формування готовності майбутнього керівника закладу загальної середньої освіти до стратегічного управління. Отже, знання і вміння, що отримані майбутнім керівником вважаємо недостатніми.

З огляду на це, у навчальних планах підготовки майбутнього керівника закладу загальної середньої освіти спеціальності 073 «Менеджмент», спеціалізації «Управління навчальним закладом» освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» у системі вищих навчальних закладів України мають бути такі дисципліни, як «Стратегічне управління в сфері освіти», «Стратегічне управління загальноосвітнім навчальним закладом» «Стратегічний процес в загальноосвітньому навчальному закладі», «Стратегічне планування в закладі освіти», «Стратегічне планування розвитку загальноосвітнього навчального закладу», «Стратегічний розвиток загальноосвітнього навчального закладу», «Стратегія інноваційного розвитку загальноосвітнього навчального закладу».

Спираючись на аналіз наукової літератури щодо проблеми професійної підготовки майбутнього керівника закладу загальної середньої освіти до стратегічного управління в закладах вищої освіти України і власний досвід, убачаємо за доцільне, що при розробленні навчальних програм необхідно обов'язково враховувати навчальні дисципліни стратегічної спрямованості, наприклад «Стратегічне управління в сфері освіти»; включити до переліку тем фахових управлінських дисциплін теми, які розкривають різні аспекти стратегічного управління закладом загальної середньої освіти, тим самим забезпечуючи міжпредметний зв'язок; до переліку завдань професійної підготовки майбутнього керівника включити формування його готовності до стратегічного управління.

Список використаних джерел

1. Гуревич Р. С. Інноваційні педагогічні технології в підготовці магістрів / Р. С. Гуревич // Теорія і практика управління соціальними системами. – 2013. – № 2. – С. 100–105.
2. Закон України «Про вищу освіту» / Верховна Рада. Інститут законодавства. – Київ, 2002. – 96 с.
3. Кліх Л. В. Концептуальні основи реалізації підготовки магістрів у НУБІП України / Л. В. Кліх, Н. Т. Тверезовська // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2010. – Вип. 155. – Ч. 2. – С. 83–89.
4. Офіційний сайт кафедри педагогіки та соціального управління Національного університету «Львівська політехніка» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lp.edu.ua/psu/navchalnyy-proces>.

5. Офіційний сайт кафедри педагогічної майстерності та менеджменту імені І. А. Зязюна Полтавського національного педагогічного університету ім. В.Г. Короленка [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://pedmasterpnpu.webnode.com.ua/magistratura/>.
6. Офіційний сайт Навчально-наукового інституту права Національного університету водного господарства та природокористування [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://nuwm.edu.ua/nni-prava/specialjnosti>.
7. Офіційний сайт Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.lneu.edu.ua/Department_of_Foreign_Languages.
8. Офіційний сайт Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.cuspu.edu.ua/ua/>.
9. Програми навчальних дисциплін підготовки магістрів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 073 «Менеджмент», спеціалізацією «Управління навчальним закладом». Кредитно-трансферна система організації навчального процесу : збірник / за заг. ред. Зосименко О. В. – Суми : СОІППО, 2017. – 298 с.
10. Стандарт вищої освіти другого (магістерського) рівня галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент». – Київ : Міністерство освіти і науки України, 2017. – 11 с.

References

1. Hurevych, R. S. (2013). Innovative pedagogical technologies in the preparation of masters. *The theory and practice of social systems management*, 2, 100–105 (in Ukr.)
2. *Law of Ukraine «On Higher Education»* (Parliament. Institute of Legislation). Kyiv (in Ukr.)
3. Klikh, L. V., & Tverezovska, N. T. (2010). Conceptual bases for the implementation of masters training in NUBI. *Scientific herald of the National University of Bioresources and Nature Management of Ukraine*, 155, 83–89 (in Ukr.)
4. *Official site of the Department of Pedagogy and Social Management of Lviv Polytechnic National University*. Retrieved from <http://lp.edu.ua/psu/navchalnyy-proces> (in Ukr.)
5. *Official site of the Department of Pedagogical Skill and Management named after I.A. Zyzun Poltava National Pedagogical University named after V. H. Korolenko*. Retrieved from <https://pedmasterpnpu.webnode.com.ua/magistratura/> (in Ukr.)
6. *Official site of the Educational and Scientific Institute of Law of the National University of Water Management and Nature Management*. Retrieved from <http://nuwm.edu.ua/nni-prava/specialjnosti> (in Ukr.)
7. *Official site of the Semen Kuznets Kharkiv National University of Economics*. Retrieved from http://www.lneu.edu.ua/Department_of_Foreign_Languages (in Ukr.)
8. *Official site of Volodymyr Vynnychenko, Central Ukrainian State Pedagogical University*. Retrieved from <https://www.cuspu.edu.ua/ua/> (in Ukr.)
9. In O .V. Zosymenko (Ed.). (2017). *Programs of educational disciplines of training of masters of field of knowledge 07 «Management and administration» on the specialty 073 «Management», specialization «Management of educational institution»*. Credit transfer system of educational process organization. Sumy: SOIPPO (in Ukr.)
10. *The standard of higher education of the second (master) level of the field of knowledge 07 «Management and administration» of specialty 073 «Management»* (2017). Kyiv: Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy (in Ukr.)

Abstract. LEBID' Olga Valeriyvna. EXPERIENCE OF FORMING THE READINESS OF THE FUTURE HEAD OF A GENERAL EDUCATIONAL INSTITUTION FOR STRATEGIC MANAGEMENT

Introduction. *The fundamental changes that have recently occurred in higher education in Ukraine require the formation of a new content for the training of masters – future leaders of the educational institution, which will enable the necessary level of their education, development of creative abilities, formation of independence, professional thinking, dynamism in making managerial decisions and their ability to implement them in future professional activity.*

Purpose. *Analysis of the experience of forming the future head of a comprehensive educational institution for strategic management in higher educational institutions of Ukraine.*

Methods. *Analysis of the contents of the master's programs, which are placed on the official sites of higher educational institutions, graduation departments, printed publications: announcements of educational and scientific events, articles, educational and professional programs «Management of educational institution» on the specialty 073 «Management», programs of educational disciplines for preparation of master's degree students a specified specialty.*

Results. *The article analyzes the experience of forming the readiness of the future head of a comprehensive educational institution for strategic management in higher educational institutions of Ukraine, examines the curricula for preparing masters of the specialty 073 «Management», specialization «Management of educational institution». The list of disciplines, which are taught at the «Management of educational institution» magistracy, is indicated.*

Originaly. *The data presented in the article indicate the need to modernize the content of the professional training of the future head of a comprehensive educational institution in the conditions of the Master's program «Management of educational institution» in order to form their readiness for strategic management.*

Conclusion. *It is proved that in the development of educational and professional programs it is necessary to take into account the academic disciplines of strategic orientation, for example, «Strategic management in the field of education»; to include in the list of topics of professional management disciplines topics that reveal various aspects of strategic management of a comprehensive educational institution, thereby providing inter-subject communication; to list the tasks of professional training of the future head of a comprehensive educational institution include – the formation of his readiness for strategic management.*

Key words: *readiness; strategic management; head of a comprehensive educational institution; professional training; magistracy; educational-professional program; management of an educational institution; higher educational institutions of Ukraine.*

Одержано редакцією 15.01.2018
Прийнято до публікації 19.01.2018

УДК 37.07:374](045)

МОСЯКОВА Ірина Юліївна,
директор Центру творчості дітей та юнацтва
«Шевченківець» (м. Київ), керівник Київського
відділення міжнародної асоціації позашкільної
освіти, Україна
e-mail: solomatina.22.06@gmail.com

СУТНІСТЬ І СТРУКТУРА ПОНЯТТЯ «СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ЗАКЛАДУ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ»

Анотація. *Розглянуто різні підходи вчених до визначення поняття «стратегія». Основну увагу приділено застосуванню таких стратегій, як корпоративні, бізнесові, функціональні та задачні. Визначено критерії вибору стратегії, її основні характеристики. Схарактеризовано освітній простір навчального закладу позашкільної освіти, для розвитку якого необхідно вибирати стратегії зростання (при визначенні цілей розвитку), стабілізації (визначаються цілі стабільності) та скорочення (цілі виживання є визначено). Представлено порівняльний опис стратегії кайзер і стратегії хошин канри .*

Ключові слова: *заклад позашкільної освіти; стратегія; типи стратегій; критерії вибору; розвиток; освітній простір; стратегія хошин канри; стратегія кайзер.*

Постановка проблеми. *Очікування суспільства, що стоять нині перед освітою, спрямовані на перехід освітньої системи на новий тип гуманістично-інноваційної освіти, її конкурентоспроможність у європейському і світовому освітніх просторах, формування покоління молоді, яка матиме необхідні знання, навички і компетентності для інтеграції в суспільство на різних рівнях, буде захищеною та мобільною на ринку праці, завжди робитиме особистий духовно-світоглядний вибір і буде здатною до навчання впродовж життя.*